

مقدمه

به دلیل اهمیت فعالیت های نفت و گاز در اقتصاد ایران یک فصل جدا از فصل های معدن و صنعت به اطلاعات آماری آن اختصاص داده شده است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

نفت خام: نفت خام آمیزه ای است پیچیده از ترکیبات هیدروکربنی که از مخازن طبیعی نفت در زیرزمین، در بعضی از نقاط دنیا استخراج می شود. نفت خام به طور عمده متشکل از ترکیبات اشباع و غیراشباع هیدروکربن های آلفاتیک و بعضاً آروماتیک می باشد بجز هیدروژن و کربن که دو عنصر اصلی تشکیل دهنده نفت خام به شمار می روند، عناصر دیگری مانند ازت، اکسیژن، گوگرد و فلزاتی چون نیکل، سدیم، و انادیم و آهن به مقدار کم در آن وجود دارند.

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربن پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت جت است.

نفت گاز: نفت گاز فرآورده ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می آید و به عنوان سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه ای از هیدرو-

کربن های به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت های متفاوت که برای افزایش درجه آرام-سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می شود.

سوخت جت: سوخت های جت همان طور که از نامشان پیداست برای سوخت موتورهای جت به کار می روند و دارای انواع مختلف هستند. مواد سازنده آنها همان نفت است که با اضافه کردن مواد افزودنی مانند ممانعت کننده از ایجاد زنگ زدگی و کاهش میزان ناخالصی ها ، برای سوخت موتورهای جت مناسب است.

گاز طبیعی: گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی، را گاز طبیعی یا گاز غنی می نامند.

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج های تقطیر پالایشگاه به دست می آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربن های سنگین، به آسانی نمی سوزد و یکی از سوخت های عمده کشتی ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه های برق به شمار می رود.

گاز سبک: گازغنی (طبیعی) پس از طی مراحل جدا سازی و پالایش به گاز سبک تبدیل می شود. منظور از جدا سازی، جدا کردن مایعات و میعانات گاز از گاز غنی است.

بین شهرستان‌های استان بیشترین مصرف گاز طبیعی مربوط به شهرستان ایلام با ۲۰۷ میلیون متر مکعب است.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع در می‌آید.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۲، کل مصرف فرآورده‌های نفتی استان بجز گاز مایع برابر ۴۴۷۱۷۹ هزار لیتر بوده، که بیشترین سهم مربوط به نفت گاز با ۱۹۳۴۴۱ مترمکعب می‌باشد. همچنین در سال ۱۳۹۲ مصرف بنزین ۱۵۷۲۱۳ مترمکعب بوده که نسبت به سال ۱۳۹۱ به میزان ۷/۳۷ درصد افزایش داشته است.

در سال ۱۳۹۲ تعداد جایگاه‌های مواد سوختی استان برابر ۴۳ جایگاه بوده که از این تعداد ۴۲ جایگاه خصوصی و ۱ جایگاه دولتی می‌باشد. همچنین تعداد پمپ بنزین و نفت گاز استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ روند افزایشی داشته و به ۲۱۰ پمپ رسیده است.

در سال ۱۳۹۲، تعداد شهرهای گازرسانی شده استان برابر ۱۵ شهر می‌باشد. که نسبت به سال ۱۳۹۱، ۵۰ درصد افزایش داشته است. در همین سال نیز مصرف گاز طبیعی در استان برابر ۲۵۰۰۱ تن بوده است. در سکنه استان دارای گاز می‌باشند. در همین سال نیز مصرف گاز طبیعی در استان برابر ۸۲۵ میلیون مترمکعب بوده است. در بین شهرستان‌های استان بیشترین مصرف گاز طبیعی مربوط به شهرستان ایلام با ۶۵/۶۹ درصد می‌باشد.

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی

نفت سفید(هزار لیتر)	بنزین(هزار لیتر)	گاز مایع(تن)	سال و شهرستان
۷۹۰۰۰	۳۸۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	۱۳۷۵.....
۹۸۰۰۰	۸۰۰۰۰	۱۸۹۲۰۰	۱۳۸۰.....
۱۲۵۸۴۷	۱۰۴۰۰۶	۸۲۷۱۸	۱۳۸۵.....
۱۰۴۰۶۸	۱۵۱۱۹۶	۳۹۹۴۶	۱۳۸۸.....
۷۳۲۸۵	۱۴۳۰۶۱	۳۶۸۶۷	۱۳۸۹.....
۷۰۳۲۵	۱۴۲۳۹۹	۳۱۸۱۶	۱۳۹۰.....
۵۳۷۶۳	۱۴۶۴۱۸	۲۸۸۴۶	۱۳۹۱.....
۴۵۶۵۸	۱۵۷۲۱۳	۲۵۰۰۱	۱۳۹۲.....
۵۹۹۶	۱۰۳۲۷	۳۷۷۶	آبدانان.....
۷۷۵۵	۶۷۰۹۳	۷۳۶۰	ایلام.....
۱۷۲۷	۱۱۵۵۶	۴۲۲	ایوان.....
۲۷۵۱	۳۹۹۲	۱۲۰۰	بدره.....
۷۹۳۴	۱۶۱۹۳	۱۴۴۰	چرداول.....
۳۸۰۸	۱۰۷۳۶	۱۳۱۳	دره شهر.....
۵۶۳۲	۲۰۰۷۶	۴۲۸۸	دهلران.....
۲۴۰۸	۱۷۴۰	۷۲۰	سیروان.....
۴۲۹۶	۴۸۴۸	۲۰۵۵	ملکشاهی.....
۳۳۵۱	۱۰۶۵۲	۲۴۲۷	مهران.....

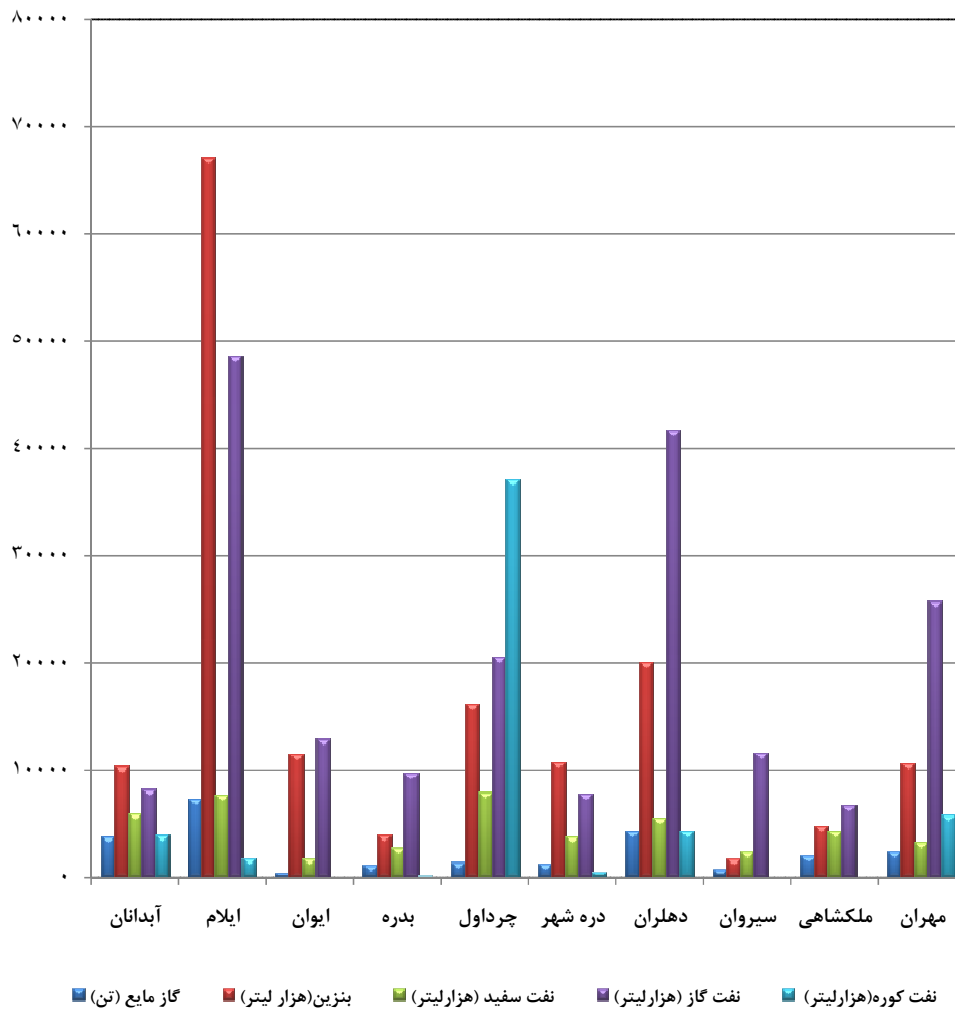
☞

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی (دنباله)

سال و شهرستان	نفت گاز (هزار لیتر)	نفت کوره (هزار لیتر)	روغنهای موتور (صنعتی) (هزار لیتر)	قییر (کیلو)	سایر فرآورده ها
.....۱۳۷۵	۴۱۰۰۰	۷۰۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰	.
.....۱۳۸۰	۱۲۱۰۰۰	۵۸۰۰۰	۳۲۰۰	۱۶۱۰۰	.
.....۱۳۸۵	۲۰۱۲۱۱	۶۸۳۴۵	-	۵۴۰۰	.
.....۱۳۸۸	۲۱۲۷۵۸	۸۳۱۳۷	.	.	.
.....۱۳۸۹	۲۰۱۹۶۶	۹۶۹۸۴	.	.	.
.....۱۳۹۰	۱۷۶۶۳۸	۵۸۱۰۴	.	.	.
.....۱۳۹۱	۱۷۸۲۲۷	۶۹۲۶۲	.	.	.
.....۱۳۹۲	۱۹۳۴۴۱	۵۳۵۵۷	.	.	.
آبدانان.....	۸۱۷۴	۳۹۵۰	.	.	.
ایلام.....	۴۸۵۲۰	۱۷۸۲	.	.	.
ایوان.....	۱۲۸۴۴	.	.	.	.
بدره.....	۹۷۸۸	۱۰۴	.	.	.
چرداول.....	۲۰۶۲۹	۳۷۱۱۷	.	.	.
دره شهر.....	۷۷۸۱	۴۷۵	.	.	.
دهلران.....	۴۱۵۹۵	۴۳۲۴	.	.	.
سیروان.....	۱۱۶۸۳	.	.	.	.
ملکشاهی.....	۶۶۶۷	.	.	.	.
مهران.....	۲۵۷۶۰	۵۸۰۵	.	.	.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان ایلام

نمودار ۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی بر حسب شهرستان ۱۳۹۲

مبنا: جدول ۱-۶

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه‌های فروش مواد سوختی (ارقام به هزار لیتر)

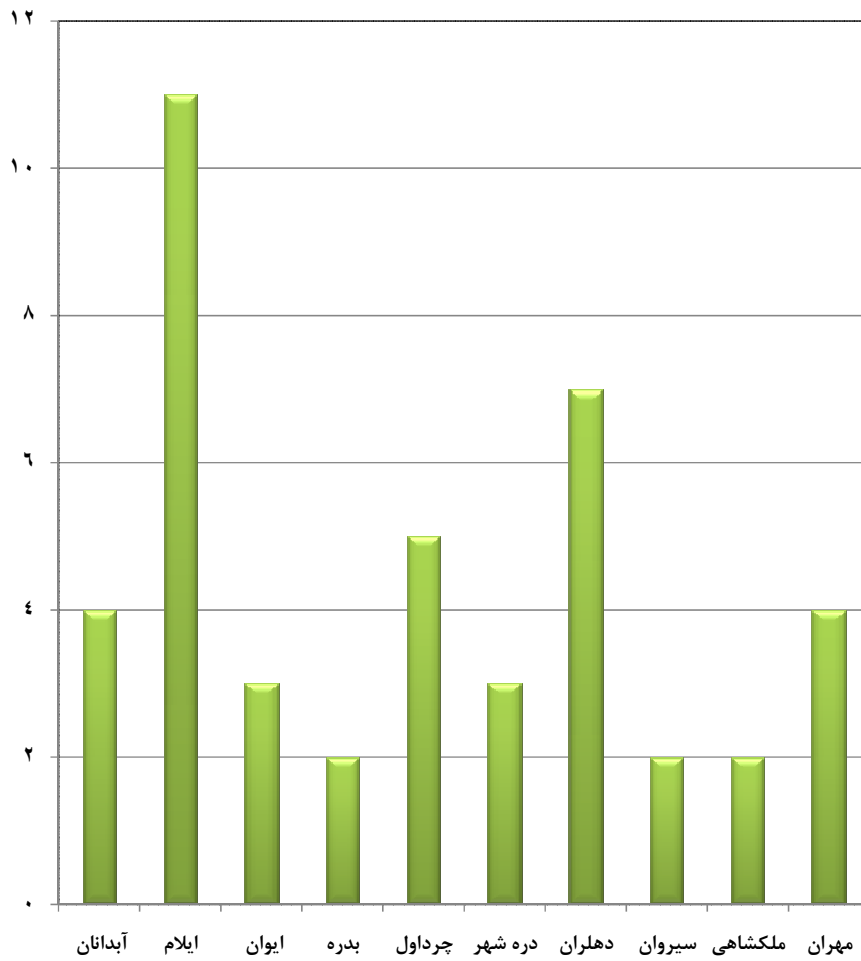
سال و شهرستان	مخازن مواد سوختی		تعداد جایگاه	
	تعداد	ظرفیت (هزار لیتر)	جمع	دولتی
۱۳۷۵.....	۶۳	۳۲۰۰	۱۲	۱
۱۳۸۰.....	۹۶	۴۸۰۰	۲۲	۱
۱۳۸۵.....	۶۵	۵۸۷۷	۲۸	۴
۱۳۸۸.....	۳۵۷	۱۱۶۰۱	۳۸	۱
۱۳۸۹.....	۳۵۷	۱۱۶۰۱	۳۹	۱
۱۳۹۰.....	۳۶۰	۱۱۶۹۷	۴۰	۱
۱۳۹۱.....	۳۶۰	۱۱۶۹۷	۴۳	۱
۱۳۹۲.....	۲۴۸	۹۰۸۹	۴۳	۱
آبدانان.....	۲۸	۷۳۵	۴	۰
ایلام.....	۲۸	۱۴۴۷	۱۱	۱
ایوان.....	۱۱	۵۲۵	۳	۰
بدره.....	۱۲	۳۹۳	۲	۰
چرداول.....	۶۳	۱۹۰۴	۵	۰
دره شهر.....	۳۰	۱۰۲۰	۳	۰
دهلران.....	۳۲	۱۳۶۰	۷	۰
سیروان.....	۲۸	۹۵۱	۲	۰
ملکشاهی.....	۴	۱۹۲	۲	۰
مهران.....	۱۲	۵۶۲	۴	۰

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاه‌های فروش مواد سوختی (دنباله)

تأسیسات گاز مایع	تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ			سال و شهرستان
		نفت گاز	نفت سفید	بنزین	
۲	۲۰۲	۳۳	۱۵	۲۷	۱۳۷۵
۴	۲۶۴	۵۰	۲۲	۶۴	۱۳۸۰
۶	۳۱۲	۶۵	-	۱۱۴	۱۳۸۵
۷	۳۱۰	۸۴	۰	۱۳۲	۱۳۸۸
۷	۳۲۸	۸۶	۰	۱۱۸	۱۳۸۹
۷	۳۱۲	۸۷	۰	۱۱۸	۱۳۹۰
۷	۳۰۴	۹۱	۲۲۵	۱۱۹	۱۳۹۱
۸	۲۶۱	۸۹	۱۸۶	۱۳۴	۱۳۹۲
۱	۱۸	۸	۰	۸	آبدانان
۳	۵۵	۱۸	۵۵	۴۸	ایلام
۰	۳۷	۶	۳۷	۱۱	ایوان
۰	۱۰	۴	۰	۴	بدره
۱	۵۲	۱۲	۳۵	۱۲	چرداول
۱	۱۷	۷	۰	۱۷	دره شهر
۱	۱۱	۱۴	۱	۱۲	دهلران
۰	۲۰	۵	۱۷	۶	سیروان
۱	۲۴	۴	۲۴	۴	ملکشاهی
۰	۱۷	۱۱	۱۷	۱۲	مهران

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان ایلام

نمودار ۲-۶- جایگاه های فروش مواد سوختی بر حسب شهرستان ۱۳۹۲

تعداد جایگاه

مبنا: جدول ۲-۶

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گاز رسانی شده، تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

مصرف گاز (میلیون متر مکعب)	تعداد مصرف کننده			تعداد انشعاب			تعداد روستاهای گاز رسانی شده	تعداد شهرها گاز رسانی شده	سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	صنعتی	خانگی	جمع			
۱۹۲/۵	۷۱	۱۰۵۲	۴۵۷۳۸	...	...	۳۵۱۹۴	۳۳	۸	۱۳۸۹
۳۴۷/۵	۱۴۸	۱۵۷۴	۶۱۳۵۷	...	...	۴۷۲۴۴	۶۶	۸	۱۳۹۰
۳۱۳/۳	۱۸۳	۱۹۵۹	۷۲۶۴۰	...	...	۵۴۸۷۹	۹۹	۱۰	۱۳۹۱
۳۹۸	۲۲۳	۲۲۶۸	۸۴۷۴۲	...	...	۶۴۲۲۵	۱۴۱	۱۵	۱۳۹۲
۰	۰	۰	۰	...	...	۳۸۲۷	۰	۰	آبدانان
۲۰۷	۱۱۳	۱۵۳۰	۵۱۸۷۶	...	...	۲۷۲۲۷	۱۶	۲	ایلام
۲۹	۴۷	۳۲۸	۱۱۵۸۷	...	...	۸۳۵۸	۴۰	۲	ایوان
۲	۲	۹	۱۲۸۳	...	...	۱۴۰۹	۶	۱	بدره
۱۴۲	۳۳	۲۱۰	۸۳۶۷	...	...	۶۶۵۳	۲۱	۳	چرداول
۱۱	۹	۷۸	۶۵۲۵	...	...	۴۳۵۰	۱۶	۱	دره شهر
۰	۰	۰	۰	...	...	۳۸۹۵	۰	۰	دهلران
۳	۱۷	۵۴	۲۲۴۳	...	...	۲۴۳۴	۳۶	۱	سیروان
۳	۰	۵۷	۲۵۸۲	...	...	۳۳۸۵	۲	۳	ملکشاهی
۱	۲	۲	۲۷۹	...	...	۲۶۸۷	۴	۲	مهران

اطلاعات سال های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ بنا بر اعلام شرکت گاز استان اصلاح گردید
در شهرستان های آبدانان و دهلران مرحله انشعاب (نصب علمک گاز) انجام شده است.
مأخذ- شرکت گاز استان ایلام